

SZEGEDI

ÜNNEPI HETEK

Bánk bán. Előadás a Dóm téren, este 8 órakor.

Geszler Mária keramikumművész kiállítása a Gulácsy Lajos Teremben, augusztus 6-ig.

A XVI. Szegedi Nyári Tárlat, a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárában, augusztus 24-ig.

Kohán György Kossuth-díjas festőművész kiállítása a November 7. Művelődési Központban, augusztus 20-ig.

Sajtótörténelmi kiállítás a Somogyi-könyvtárban, augusztus 20-ig.

Vigh Tamás szobrászművész kiállítása a Közművelődési Palota kupolacsarnokában, augusztus 20-ig.

Népi iparművészetünk. Kiállítás a Bartók Béla Művelődési Központban, július 27-ig. Vasművészet. Művészeti kovacsoltvas- és lakatosmunkák kiállítása ugyanitt, július 31-ig.

Otthon '75. Kiállítás a Marx téren, július 27-ig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállítása.

Ma: Bánk bán 15 ezer 284...

Szinetár Miklós rendezzi a Fideliót

Acs. S. Sándor felvétele

Bár ezekre a napokra a szombati premier stábjára, a Fidelióé költözött fel a dómszínpadra, a hét végén kétszer is visszaternek a Bánk bán szereplői. Ma, pénteken, és vasárnap este Erkel nemzeti operájának előadásában gyönyörködhetnek a nézők. A nagy sikerű múlt heti bemutató nyomán teljesen érthető, ha alig lehet belépőkhöz jutni a hatezres nézőtérre. Képünk a Vámos László rendezte előadásnak azt a drámai pillanatát örökíti meg, amikor Bánk bán (Simányi József) fölismeri a rongyos útonállónak vélt Tiborcban (Radnay György) egykori megmentőjét.

Több oka van annak, hogy a mindig készséggel nyilatkozó Szinetár Miklóssal ezúttal rövid dialógusra szorítkozhattunk. Kevés idejük maradt a nagyszínű előkészületekre, a Fidelióhoz kevés, hiszen az opera műsorra tűzése — először a Játékok történetében — nagy kísérlet. Nagy kísérlet, s az eredmény hitelesítője a közönség lesz. Olyannyira, hogy más premierektől eltérően, most valóban nehéz előre jósolni. Az opera jellege teszi némileg bizonytalanná a kilátásokat. Vitatkoznak is rajta eleget, a Fidelio illeszkedik-e a Játékok hatalmas méretei közé, vagy sem. Csak Szinetár Miklós nem vitatkozik. Próbál.

— Nyár van, persze hogy itt vagyok megint. A feladatán kockázatos, de éppen ez vonz, ez benne a nagyszerű. Tény, néhány darab befutott Szegeden, a Játékok ma már nem képzelhetők el a János vitéz, a Bánk bán vagy a Hány János nélkül, őszintén örülök, hogy nekem is szerény részem lehet benne. Tizenhat éve dolgozom Szegeden, akár életkornak beillik. S éppúgy először találkozom a Fidelióval, mint a szabadtéri.

— Ne essünk túlzásba, Beethoven operája mégis csak remekmű. Tehát a kockázat sem akkora, sőt, fel-szabadulási évfordulóra aligha találni alkalmasabb színházi ünnepet.

— Ezért ragaszkodtunk a magyar nyelvű előadáshoz, prózai szövegek is elhangoznak, fontos, hogy mindent értsen a közönség. Ha komolyan vesszük, hogy a szegedi szabadtéri — népszínház.

— Mégis emlegetik, mint-ha a szabadtéri gyengeségére vallana, hogy idén nincs külföldi szolista.

— Ugyan — fortyan föl. — Nekem elhihetik, a Turandotra például sokkal nehezebb volt címszereplőt találni. Egyszerűen arról van szó, hogy Vaszy Viktorral kifejezetten a magyar nyelvű előadás mellett döntöttünk. Ami pedig az énekeseket illeti: Simányi József, Horváth Eszter, Faraó András, Gregor József — válogatott csapat.

— Már a téli díszletvitán rácsodálkoztunk Varga Mátyás monumentálisában roppant kifejező színpadképére, amit rajzokon mutatott be. Most a látvány hatványozottabb.

— A teret beborító börtönmontsrumon belül történik minden. A börtönjelleg hangsúlyozzuk, mint az elnyomás jelképét, miként Beethoven operája sem a konkrét cselekményt elaprózva, annak kibontásán építkezik, hanem a szimbólumot ragadja meg, az elnyomás kontrasztjából fölmutatva az emberi boldogság szédítő mámorát, a szabadságot. Az opera jelképrendszere sugallja, hogy nyissunk teret a néző fantáziájának. Előadásunkban a börtönlakók számokat viselnek, mint a hitlerista haláltáborokban, de a 15 284 és a többi szám az elembelelendés olyan szegénybélvegei-

re is emlékeztethet, mint amelyeket például ma a bebörtönzött chilei hazafiak viselnek. A jelenetek közti át-díszítéshez készült indulózenére újabb foglyokat vezetnek be, jellemezve a környezetet, ahol természetes jelenség az ilyesmi.

— Érdekes dolog: zárt áráival, együtteseivel az opera erősen kamarajellegű,

a rendező szemszögéből statikus. Ugyanakkor hallatlanul dinamikus ez a muzsika. Föloldható az ellentmondás itt, a szabadtéri színpadon?

— Pontosan erre vagyok én is kíváncsi, a közönség dönti el. Mindenesetre csupán vizuális szempontból mondhatjuk statikusnak, éppen ezért a zenét kell pszichológiai tartalommal megtölteni. Ami nem megy a korábbi, bevált módszerekkel, az emelvényeken sétáltatott, ki-be masírozó zászlós tömegekkel. A statisztéria rendeltetése most más lesz.

— És indult Szinetár Miklós is, vissza az üres nézőtérre, a rendezői asztalhoz. A próba végén, amikor újra fölálltak színpadon a fináléhoz, arra, kérte a szereplőket, öleljék át egymást, ki-ki a hozzátartozót, vagy a legközelebbit. Ez legyen a zárókép. Csak Roccónak, az örök bohém Gregor Józsefnek nem akadt párja. Öblögette is mély basszusán Szinetár Miklósnak: „Hát én kit ölelgessek?” Pár másodpercet késett a válasz, szinte sőhajva: — Engem. Az előadás után...

Nikolényi István

OTTHON '75:

Élelmiszeripari termékek

A jugoszláv nagykövet látogatása a kiállításon

A szegedi Otthon '75 kiállítás iránt igen nagy volt az érdeklődés a hetedik napon is. Eddig több mint 30 ezer látogató kereste fel a pavilonokat, és rendszeres üzleti tárgyalások folynak az ipar és a kereskedelem szakemberei között. Tegnap, csütörtökön, a Jugoszláv Szocialista Köztársaság Budapesten akkreditált nagykövete, dr. Ziga Vođušek volt a kiállítás vendége. Bođola Miklós, a városi tanács vb kereskedelmi osztályának vezetője és dr. Zsótér Mihály, az Otthon '75 kiállítás igazgatója fogadta a vendéget, s bemutatatták a kiállított termékeket. A nagykövet meglátogatta a jugoszláv kiállítókat is. Elismeréssel szölt az Otthon '75 színvonaláról, s hangsúlyozta, hogy ez a kiállítás is fontos szerepet tölt be a két ország gazdasági együttműködésében, különös tekintettel a határmenti árucserre-forgalomra.

A Szegedi Konzervgyár két új termékét mutat be a kiállításon. Az egyikkel, a tányér alakú dobozba töltött szegedi halászlével elnyerte a kiállítás díját. Az ötletes doboz — melegítés és felnyitás után — tányérként szerepel, nem kell a halászlévet más edénybe tálni. A másik új termék is könnyíti a háziasszonyok dolgát: a tejszínes kakaókrém, illetve vaníliás karamellakrémet a konzerves üvegből a habszifonba kell tölteni, s egy patron segítségével izletes finomságot találhatunk vendégeinknek. A paprikafeldolgozó vállalat gyümölcskocsonya porából víz hozzáadásával és melegítéssel szintén egyszerű krémot nyerünk.

Ez a termék a zsüri különdíját kapta az idén. Ismét láthatjuk a zöldségpasztillákat, s a zöldségranulátumot, sajnos még mindig csak „leendő új termék” megjelöléssel. A Kecskeméti Konzervgyár befőttkonzerveket hozott a kiállításra, gyümölcsleveket és szörpöket. A „C” pavilonban láthatják az érdeklődők ezeket a termékeket, s mosószereket, kozmetikai cikkeket, autóápoló vegyszereket. Ismét itt van a kiállításon a Budapesti Egyesült Vegyiművek, közismert és közkedvelt Ultra-készítményeivel. Erdemes ellátogatni a pavilonba, mert a bemutatott termékek nagy részét ugyanott meg is lehet vásárolni.

„Petúrral kezdtem”

Amikor leveti Petur bán jelmezét, lemossa arcáról a festéket, egy serkenő szakállú fiatalemberrel találom magam szemben, a szabadtéri öltözőjében. Súlyom Nagy Sándorral.

— Siklósi vagyok, az iskolai énekkarban énekeltem, szavaltam. Már kicsi koromban vonzott a színház. 1960-ban egy tehetségkutatóon hallgattak meg, s ez eldöntötte sorsomat: operaénekes lettem. Hosszú évekig Nagy Sándorként énekeltem, de a gyakori összetévesztés kellemetlensége miatt nevem elé biggyesztettem a család szentesi ágának Súlyom nevet.

— Hogyan érzi magát a szegedi dómszínpadon Peturként?

— Másodszor szerepelek a szabadtéri játékokon: 1968-ban a Hunyadi Lászlóban Garát énekeltem. A Petur életem egyik legkedvesebb emléke. Húszévesen, főiskolásként, egy keresztmetszetben előadott Bánk bánban életem első szerepeként Petur énekeltem. Az Állami Operaházban a felújításkor osztották rám a híres bordált éneklő Petur szerepét. Kilenc éve vagyok az Állami Operaház tagja, negyven szerepet énekelek. Tény, sokszor énekeltem már Petur bánt, de most, itt is a legnagyobb igyekezettel próbálom megformálni. Jó ilyen nagy téren mozogni, új lehetőségekkel lehet élni. Olyan ez, mint egy újráltság. Gazdagítani színeznem, mélyíteni lehet a szerepet. Állítom, az ország legjobb szabadtéri színháza a szegedi.

— S hogyan érzi magát, mint ember?

— Megbecsült vagyok, sok

és jó szerepet énekelhetek operában, televízióban, lemeze; itthon és külföldön. Közelebb állnak hozzám a klasszikus operák, elsősorban Mozart, Verdi, Wagner, mint a modernek. Egy baritonista életének legszebb feladata előtt állók: szeptember 21-én mutatja be az Állami Operaház a Nürnbergi mesterdalnokokat, főszerepét, Hans Sachsot énekelem. Ez az a szerep, amire azt mondják: győzni vagy meghalni. Itt Szegeden is minden szabad percemben erre készülök. Októberben Münchenben lépek fel nyolc előadásban. Később itthon Richard Strauss Elektrájának Oresztészét énekelem. Minden percem le van kötve.

Súlyom Nagy Sándor büszke a Székely Mihály-plakettre és természetesen a Liszt-díj I. fokozatára.

T. L.

Közép-Ázsia meséi

Közép-Ázsia meséi világát varázsolja a Képcsarnok szegedi, Gulácsy Lajos Terembe Geszler Mária keramikumművész. Vakító fehér, hagymakupolás keleti templomok, izzó színekben pompázó, különös épületek és jelképes alakok idézik azokat, az élményeket, amelyek kerámiatárgyak készítésére ihlették Geszler Mária. A Szombathelyen élő művésznő szegedi kiállítása pontosan illik abba a sorozatba, melynek keretében a Szegedi Ünnepi Hetek idején évek óta a Képcsarnok bemutatótermében legkiválóbb iparművészeink alkotásai kerülnek közönség elé. Geszler

Mária kiállítását tegnap délután nyitotta meg dr. Dömötör János múzeumigazgató.

Annak, aki a kiállítást figyelmesen végignézi, karakteresen rajzolódik ki Közép-Ázsia évezredek művészetének termékenyítő hatása éppúgy, mint a művésznő tehetsége, művészi szándéka. S a ma művésze, Geszler Mária érzékeny lélekkel és nagyszerű felkészültséggel, kiváló mesterségbeli tudással teremt újja, teszi mások számára is érzékelhetővé utazásainak élményeit. A megbillenő sisaktornyok, az emberi kéz nyomát viselő, nem szabályos falak, az or-

namentális díszítések, az összefogott formák, az egyértelmű jegyekkel jelentkező dekoratív elemek, mind-mind erről tanúskodnak. Különösen figyelemreméltó az a művészi alázat, ahogyan Geszler Mária a színeket alkalmazza, ahogyan keleti pópait felöltözteti, ahogyan dekoratív épületeit díszíti. Parányi tálkának sokasága emberek színes, tarka forgatagát idézik a tárlaton, Táblaképigényű kerámiáin egyszerűen van jelen álom és mese, szeretettel szemlélt világdarab és alacsony padon, kékbe öltözött menyasszonyi koszorú.

T. L.

A Budapesti Egyesült Vegyiművek bemutatójának részlete